

N:o 22.

Af Herr **S. Wieselgren**: *Angående ändring af 30 § Regeringsformen.*

Vid slutet af sistlidne riksdag tillät jag mig väcka motion om ändring af 30 § Regeringsformen.

Anledningen dertill hade gifvits mig genom de efter min uppfattning icke ogrundade betänkligheter, som mött vid behandlingen af det samma Riksdag förelagda Kongl. lagförslaget angående tillsättning af presterliga tjänster. I detsammans 27 §, 6 momentet, stadgades, att, derest församling till fjerde profpredikant kallat behörig prestman och denne mottagit kallelsen, skulle, då fråga vore om konsistoriel kyrkoherdetjänst, med tjänstens tillsättande vidare förfaras så, som om regal kyrkoherdetjänst funnes stadgadt. Men i förberörda grundlagsparagraf hette det: »Konungen eger att på det sätt öffligt varit tillsätta kyrkoherdebeställningar i regala pastorat. De så kallade konsistoriella gäll vare vid deras valrätt bibehållna». Genom bifall till den föreslagna bestämmelsen, skulle således sistberörda *ovilkorliga* rätt varda ändrad till en blott *vilkorlig*; under vissa förhållanden skulle valrätten verkligen som förut vara nämnde gäll förbehållen, men under andra skulle *Konungen* ega tillsätta deras kyrkoherdebeställningar »på det sätt öffligt varit» i regala pastorat. Man ansåg med hänsyn härtill grundlagsbestämmelsen vara i någon mån af det föreslagna stadgandet träd för nära.

Då emellertid kunde förutses, att hvarje för Konung, Riksdag och Kyrkomöte gemensamt antaglig lösning af frågan om tillsättning af prest i konsistoriella gäll sannolikt skulle stranda på ordalydelsen af sista mo-

mentet af ofvan nämnda paragraf i Regeringsformen, föreföll mig klokast, om densamma ändrades så, att hvad de lagstiftande myndigheterna i öfrigt skulle kunna enas om, icke måtte här stöta på hinder. Det tillägg till paragrafen jag i sådant syfte föreslog, befans dock icke af Konstitutions-Utskottet tillfredsställande och vann icke Riksdagens bifall.

Skyldig förtänksamhet torde likväl bjuda, att man i tid företager sådan ändring af paragrafens sista moment, att frågan om ordnandet af kyrkoherdetillsättningsrätten i konsistoriella gäll icke vidare i något afseende må vara eller behöfva betraktas såsom en grundlagsfråga. I sådan öfvertygelse tillåter jag mig än en gång föreslå ändring af förberörde 30 § af Regeringsformen.

Jag förbiser dervid icke, att en af många delad åsigt funnit nuvarande lydelsen af ifrågavarande paragraf, sista momentet, väl förlika sig med ofvan anförda, af Kongl. Maj:t i nyssberörda fråga förra årets Riksdag förelagda förslag. Men om ett sådant förlikande icke upphäfves af den nya lydelse momentet kunde erhålla; om denna derjemte medgäfve friare händer med hänsyn till möjliga skiftningar i framtida förslag; och om man slutligen icke torde förneka det högst nödiga och nyttiga uti, att, der man såsom här genom en åtgärd af uteslutande formel beskaffenhet kan undanrödja grunden för en, ehuru omtvistad, likväl för mången förbindande uppfattning, man jemväl, till förmån för en, önskad lösning af hufvudfrågan, bör göra den — så synes mig tillräckligt skäl förefinnas för ifrågasatta åtgärdens företagande.

Måhända skulle enklast vara att åt ofta nämnda paragraf gifva följande lydelse: »Konungen — — — — pastorat. Med tillsättande af sådana beställningar i konsistoriella gäll förhålles så som kyrkolag stadgar.» Men då möjligen äfven detta förslag kan befinnas mindre tillfredsställande, anhåller jag vördsamt, att Konstitutions-Utskottet, dit denna motion torde vara öfverlemnad, måtte, derest det annars finner frågan behjertansvärd, sjelf föreslå den för åsyftade ändringen mest ändamålsenliga ordalydelse.

Stockholm den 24 Januari 1880.

Sigfrid Wieselgren.